

САД и ЕУ траже, пре свега од земаља у региону, хитно признавање независности покрајине, како би у УН обезбедиле што већи број гласова против српског захтева за оцену легалности косовске независности

Пошто су земље Европске уније одустале од директног притиска да Србију спрече да од Међународног суда правде у Хагу затражи оцену легалности независности Косова, прибегле су другој тактици.

Како би обезбедили да што већи број држава у УН гласа против српског захтева, појачали су притисак да се убрзају признања нове државе до заседања Генералне скупштине у септембру.

Рачуница је, наравно, у томе да ће оне земље коју су признале независност Косова гласати против српског захтева, уколико надлежни комитет УН уопште српску резолуцију стави на дневни ред. Пошто се у Скупштини УН одлучује простом већином, западна стратегија је усмерена на обезбеђивање што више сигурних гласова „против”, пошто се унапред рачуна на то да ће много држава остати уздржано приликом гласања да се не би супротставиле моћном западном блоку, чак и ако су против сепаратизма.

Колико је намера Србије да потражи мишљење о поштовању међународног права непријатна тема за ЕУ и са колико ће упорности радити на томе да спрече правно преиспитивање спољнополитичких потеза својих чланица, сведочи и изјава портпарола француског министарства спољних послова Ерика Шевалијеа „да Париз не разматра санкције против Србије због иницијативе у Генералној скупштини УН”.

„Анализирамо ситуацију, али не предвиђамо никакве санкције”, рекао је Шевалије новинарима јуче Паризу.

Портпарол француске владе је готово дословно поновио недавну изјаву председавајућег ЕУ Бернара Кушнера да је „мало контрадикторна чињеница да у исто време исказујете жељу за улазак у ЕУ и да правно доводите у питање одлуку о признавању независности Косова коју је донела већина европских земаља”.

Иако званичници у Београду тврде да признавање независности неће бити постављено као услов Србији за улазак у ЕУ, из Црне Горе је стигла прва званична потврда да је јужни српски сусед изложен притиску да што пре одлучи да ли ће задржати уздржан став према једнострано проглашеној независности Косова или ће убрзаним путем кренути ка ЕУ.

Потпредседник владајуће Демократске партије социјалиста Светозар Маровић прексиноћ је за ТВ ЦГ рекао да постоје притисци на званичну Подгорицу да се што пре изјасни о статусу Косова.

„То значи да ће Црна Гора вероватно бити у позицији да одлучује шта је за њу важније, да ли да иде ка Европи и пуноправном чланству у европским институцијама или ће можда бити у ситуацији да те своје приоритете, за које су сви у Црној Гори, и власт и опозиција, за тренутак стави у други план”, рекао је Маровић. Он није могао да одговори на питање када ће се признање догодити, али је био сигуран да ће „ићи у том смеру”. Само два дана раније амерички амбасадор у Црној Гори Родерик Мур је подсетио земље у региону, посебно оно које се граниче са Косовом и Метохијом, да треба да признају нову државу и успоставе билатералне односе с њом. Мур је констатовао да то што у региону још има земаља које то нису учиниле „шкоди регионалној стабилности и евроатлантским тежњама земаља региона”.

Под истим притиском у марту је, према сведочењу хрватског амбасадора у Београду Тончија Станичића, био и Загреб. Амбасадор је за медије тада потврдио да су постојали

међународни притисци на Загреб да призна независност Косова, али је демантовао да је Хрватска била приморана да то учини због уласка у НАТО.

На олакшавајућу околност за Црну Гору, али и контрадикторност коју властима у Београду замера опозиција, указао је Маровић подсећајући да је одлуком да Београд врати амбасадоре у земље ЕУ које су признале независност Косова и Србија пошла од претпоставке да је „најважније да са тим земљама настави сарадњу и постане чланица ЕУ”.

[Politika 27/08/2008]